

İsgəndər Pala

ƏFSANƏ

BARBAROSSA ROMANI

Tərcüməçi:
Aslan Quliyev

qanun nəşriyyatı

İskender Pala

EFSANE

BİR BARBAROS ROMANI

Tarixi roman Barbarossa Xeyrəddin paşadan bəhs edir, eyni zamanda sevgi hekayəsidir. XVI əsr Osmanlı dövlətinin vəziyyəti və Aralıq dənizi ətrafında baş verən hadisələr tarixi faktlara əsasən detallarla təsvir edilir.

Əsər, müəllifini tarixi romanla yanaşı, həm də sevgi romanı ustası kimi təqdim edir.

Oxucu tarix bilgilərini artırarkən həm də xoş bir səyahətə çıxır, gerçək əfsanənin seyrinə dalır.

Roman Osmanlı imperiyasının dəniz savaqları ilə bağlı ən mükəmməl əsərlərindəndir.

Tarixi bu cür zövqlə öyrənmək oxucunu tilsimə salır.

İskender Pala   **E F S A N E**
Bir Barbaros romanı
İsgəndər Pala   **Ə F S A N Ə**
Barbarossa romanı

Bakı, Qanun Nəşriyyatı, 2024, 360 səh.

Janr: bədii ədəbiyyat/tarixi roman

Yaş qrupu: 16+

Ölçü: 130x200 mm

Cild: yumşaq

Çapa imzalandı: 27.08.2024

Naşir: Şahbaz Xuduoğlu
Tərcüməçi: Aslan Quliyev
Redaktor: Şərif Ağayar
Korrektorlar: Yeganə Kərimzadə
Ülviyyə Eminova
Texniki redaktor: Aygül Yelmarlı
Mətn dizaynı: Pərvanə Şahin
Qapaq dizaynı: Rafael Qasım

Qanun Nəşriyyatı

Bakı, AZ 1102, Tbilisi pr., 76

Tel: (+994 12) 431-16-62; 431-38-18

Mobil: (+994 55) 212-42-37

e-mail: info@qanun.az

www.qanun.az

www.fb.com/Qanunpublishing

www.instagram.com/Qanunpublishing

ISBN 978-9952-38-851-0

© Qanun Nəşriyyatı, 2024

© Iskender Pala © Kalem Literary Agency

Bu kitabın Azərbaycan dilinə tərcümə və yayım

hüquqları Qanun Nəşriyyatına məxsusdur.

Kitabın təkrar və hissə-hissə nəşri "Müəlliflik hüququ və əlaqəli

hüquqlar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa ziddir.

*Barbarossa Xeyrəddin Paşanın və dənizlərdə
şəhid olanların əziz xatirəsinə.*

*Dənizin üfüqlərində bu top səsləri haradan gəlir?
Barbarossa bəlkə donanmayla səfərdən gəlir?*

*Adalardanmı, Tunisdənmi, Cəzairdənmi?
Azad üfüqlərə toplanmış iki yüz gəmi*

*Yeni doğmuş aya baxdıqları yerdən gəlir?
O mübarək gəmilər hansı səhərdən gəlir?*

Yəhya Kamal Bəyatlı

“(Mövzu Aralıq dənizinin tarixi olanda) ingilislər tərəfsiz olmağa çalışarlar, amma bunu elə də bacarmazlar. İspanların dəyərli bir dürüstlüyü, amma güclü bir dindarlığı da var. İtalyanlar gerçəklərdən bir duman pərdəsi kimi istifadə eləyərlər. Fransızlar birbaşa yalan söyləyərlər. Amerikalılar və ruslar öz tarixlərindən öncəki vaxtlarla elə də maraqlanmazlar. Amma Aralıq dənizinin tarixi önəmlidir, çünki bütün Qərb mədəniyyəti bu dənizdən və onu əhatəyə almış torpaqlardan çıxmışdır. Aralıq dənizi hövzəsinin mədəniyyətini və texniki inkişafını bütövlükdə Avropaya aid eləmək, elektrikin yalnızca pozitiv olduğunu, neqativ olmadığını iddia etmək qədər axmaqlıqdır. Dünyanın bu hissəsində baş qaldıran bütün mədəniyyətlərin tarixi Şərqlə Qərb arasındakı münasibətlərin ən çox burada hiss edilməsi həqiqətinə dayanır¹”.

---

¹ Ernle Bradford, “Padşahın admiralı: Barbarossa Xeyrəddin” kitabından.

TƏŞƏKKÜR

Bu kitabı sizlərə çatdırmamışdan əvvəl peşəkar bir həssaslıqla oxuyan prof. dr. Kamal Beydilliyə, digər məqalələri ilə araşdırma-mıza bələdçilik edən və romanımı dəniz tarixi baxımından yoxla-yan prof. dr. İdris Bostanlıya, dənizçilik ifadələrini gözdən keçirən prof. dr. Bahriyəli böyük mexanik İbrahim Beletə, kitabın adını məsləhət görən dizayn ustası Faruk Saraça, xəritələrimizi çəkən Neslihan Gönçüyə, yazma vaxtını asanlaşdıran Tülin Ersözə, son mərhələdəki qatqlarından dolayı dostlarım dr. Alim Kahramana, Bedia Ceylan Güzelceye, Ali Çolağa, Cem Erciyesə, Ömər Erdemə, Kaan Murat Yanıka, Barbarossanın izi ilə çıxdığımız Aralıq dənizi səyahətinin Tunis səfərini asanlaşdıran Gökhan Yavuz və böyük elçimiz Ömər Gücükə, kitabın mətbəxini idarə edən Mehmet Said Aydınə, qapağını hazırlayan Utku Lomluya, səhifələyən M. Atahan Sırlara, həmişəki kimi yenə gözəl bir kitabımı çap eləyən “Qapı” yayınları əməkdaşlarına, bütün kitablarımın ilk oxucusu sevimli həyat yoldaşıma təşəkkür edirəm.

Əfsanələr dənizdəytilər və getdikləri yerlərə öz əfsanələrini də aparacaqlarını hələ bilmirdilər. Midillidən görülə bilən üfüqlər dörd qardaşın böyüklərinə göz vurub durur, köpüklü sinəsini göstərərək uzaqlara, daha uzaqlara çağırırdı. O və İlyas, kiçik olan hər ikisi hələ onlara uğur gətirəcək bəzəkli kalyetaları (Bu və bundan sonrakı bütün dənizçilik terminlərinin ətraflı izahı kitabın sonundakı “Dənizçilik dili” bölümündə verilmişdir – tərc.) belə seçə bilməmiş, bir axşam limana lövbər atıb səhər yola çıxan, tale yollarını müəyyən eləyəcək zərif kadirğaları (avarlı hərbi gəmi – tərc.) belə gözləməyə başlamamışdılar. Amma ağabəyləri (böyük qardaş və ya sayğı duyulan özündən böyüklərə verilən ad – tərc.) İshakla Oruc açıq sulardan üzüb kancabaş, perkende, firkateleri, hətta dənizdə yeni-yeni görünməyə başlayan kalyonları adı, rəngi, burnu və ya arxa dirəklərindəki üfüqi tirləri və ya ən hündür dirəklərdə dalğalanan yelkəni, tanınma nişanı və bayrağıyla tanıyır, gəmilərin yanlarına vurulan dəniz lövhəsində kükrəyən gəmi aslanı və ya əjdahalarını bir-birindən ayırd eləyə bilir, hansında neçə avar və ya

hər avarda neçə forsa olduğunu, hansında neçə göyərtə və hər göyərtədə neçə top olduğunu dair mərc də gələ bilirdilər. Onlar Midillinin barmaqla göstərilən cəsur oğlanlarıydılar. Yunan olsun, türk olsun, hər kəsin sevgisini qazanmışdılar. Xüsusi ilə də adadakı qızların. Limandakı tacirlər, məscid və ya kilsədəki adamlar bir-birinə bənzəyən bu qızılısaçlı oğlanlara baxarkən Yaqub ağanın oğullarını deyil, sanki adanın gələcək qoruyucu mələklərini görürdülər.

Kostantinopolu alan Fatih Mehmet Xanın – Allah ona rəhmət eləsin – iş bacaran əsgərləri arasında güc və bədəni ilə məşhur bir qəhrəman ikən Midilliyə köçən şabalıdı saçlı Yaqub ağa adadakı yunan qızlarının ən gözəli ilə evlənmiş və üç il fasilə ilə dörd oğlu olmuşdu. Uşaqların hamısı ataları kimi iri qara gözlərə və anaları kimi dalğalı qızılı saçlara sahib idilər. Yaqub ağa nəyə görə böyüməkdə olan oğlanlarının bir peşə ilə məşğul olmalarını istəyir və onlara tez-tez dənizlərin insanı xilas eləməyəcəyini, cazibəsinə bir düşənin bir daha özünü qurtara bilməyəcəyini, həm də Aralıq dənizi adalarının artıq qaçaq-quldur yuvasına çevrildiyini deyib dururdu. Ulu hökmdar Sultan Bəyazid Xan həzrətlərinin – Allah ömrünü uzun, səltənətini daimi eləsin – Aralıq dənizində xristianların ticarətlə məşğul olmalarına mane olmağa başlamasından və bütün adaların gəlirlərini xəzinəsinə qatmaq istəməsindən dəm vurur, gəmiçi olub adalar arasında alıb-satma ilə məşğul olmağın xoşbəxt gələcək vəd eləməyəcəyini onların zehninə həkk etmək istəyirdi. Rodos cəngavərlərinin başçılığı ilə bütün adaların dəniz quldurları tərəfindən ələ keçirilməsi ilə yanaşı Midillinin də, hələ Çanaqqala boğazının girişində türk gəmilərinə pusqu quran Siciliya, Genuya, Katalan və Florensiya quldurları ilə qaynayıb-qarışmağa başlaması, zənn edirəm, hər kəs kimi onu da daxildən rahatsız edirdi. Arsız və həyasız həriflər bəzən elə irəli